

ЗДРАВКО ЈОКСИМОВИЋ

Цртеж, пастел, објекат, скулптура

ZDRAVKO JOKSIMOVIĆ

Drawing, Pastel, Object, Sculpture

Гледај да поверујеш / See to Believe
1994, уљани пастел / oil pastel
35x25,5cm

ЗДРАВКО ЈОКСИМОВИЋ
Цртеж, пастел, објекат, скулптура

ZDRAVKO JOKSIMOVIĆ
Drawing, Pastel, Object, Sculpture

Београд
Септембар 2022.

Никад нећу отићи / I'll Never Leave
2022, кожа, пигмент, акрилик / leather, pigment, acrylic
118x76cm

Мирослав Карић

ПОЕЗИЈА ЗДРАВКА ЈОКСИМОВИЋА

Професионални почеци Здравка Јоксимовића везани за су крај осамдесетих година прошлог века и талас већ започетих промена парадигми уметности које су, након седамдесетих и дематеријализујућих стратегија нових уметничких пракси, најпре уводиле обнову уметничких интересовања за класичне сликарске и скулпторске поступке, употребу традиционалних материјала, повратак фигурацији, проширивање иконографских садржаја условљених све већим утицајем популарне и масовне културе, имплементацију цитата, метафоре и семантичких елемената. Наслеђа концептуалне уметности као и претходна уметничка постигнућа усвајала су се у широком спектру приступа, поступака чијом се де-ре-конструкцијом градио сензибилитет саобразан времену и измењеним друштвено-културолошким датостима које су отварале другачије могућности у трагањима за новим потенцијалима уметничког деловања. Интернационално прослављен покрет Нове британске скулптуре у појединачним ауторским изразима и поетикама својих актера доносио је примере свежих идејних усмерења у пропитивању смисла и значења феномена скулптуре и реинвенције односа идеја-материјал-форма, што је имало одјеке и у овдашњим уметничким приликама.

Здравко Јоксимовић је, заједно са Добривојем Батом Крговићем, Срђаном Апостоловићем, Габриелом Глидом и Душаном Петровићем, један од протагониста Нове београдске скулптуре¹ која је током осамдесетих година имала претходницу кроз одређене скулпторске и сликарске праксе (Мрђан Бајић, Дарија Качић, Вељко Лалић, група *Жестоки*, *Алтер Имаго*...), односно већ регистроване актуелне трансформације језичких и медијских карактеристика у ликовној/визуелној уметности. Постојана, више кроз индивидуалне поетике а мање кроз обједињујући естетски програм, локална скулпторска продукција остварује аутентичне домете у контексту општих кретања на тадашњој домаћој уметничкој сцени, настојећи да у поменутом периоду и у оквиру глобалних дешавања пронађе свој начин рада и сопствени исказ у промишљању пластичких концепата, изражајности материјала, примени традиционалних или савремених технолошких процеса, екстензивирању репертоара мотивских, тематских и наративних садр-

¹ У различитим текстовима у часописима или каталозима изложби наилази се на термине као што су Млади београдски скулптори, Нова београдска скулптура, Млада београдска скулптура, или чак Млади београдски скулптори новог сензибилитета. Такође, у литератури се може наћи још једна одредница под којом су ови уметници наступали ван земље (Будимпешта), а то је Workshop group. Више видети у Јасмина Чубрило, *Уметност у Београду деведесетих: једно виђење*, Пројекат Растко, https://www.rastko.rs/likovne/xx_vek/jasmina_cubrilo.html pristupljeno 1.8.2022.

жаја. Историчарка уметности Јасмина Чубрило је у осврту² на уметничку праксу Здравка Јоксимовића током деведесетих година истакла да уметник “показује изузетну осетљивост према материјалу, али и према обликовању конкретног предметног модела...”, додајући такође да је приметна изразита “прецизност у одабирању облика или, понекад, у поступном уклапању, поштујући императиве форме, мере и обојености.”

У наступајућим деценијама Јоксимовићев опус кретаће се кроз различите правце тематских преокупација и истраживања интерних законитости самог медија скулптуре али увек у доследном интересовању за трансформативно значењске потенцијале материјала са којима ради, за форму и ликовност. Други важан чинилац Јоксимовићеве скулпторске праксе још од самих почетака јесте оперативни поступак колажирања/асамблажирања који за самог аутора постаје начин мишљења и врсна поетска филозофија, могућност и пут да се кроз слободу комбиновања и луцидне игре са материјалима, предметима, стварима, сликама успостави провокативан однос и добије узбудљив нови смисао и поглед на феномен који испитује. Неодвојива у том смислу за Јоксимовића су питања наратива и језика као проблемских тачака у разумевању поља манифестовања скулпторског дела од идеје до материјализације, његовог значењског конституисања или пак конотативног и асоцијативног ослобађања. “Пре свега, потребна је опуштеност”, истиче историчар уметности и кустос Бранислав Димитријевић, “прихватања многострукости језичких игара, разноврсности могућих подударности и заблуда између језика, логике и стварности, о чему све говори Јоксимовићев уметнички став којим се промишљено и сталожено проналазе значења, и илузије тих значења, унутар површног и манипулаторског умножавања, гомилања и дистрибуисања визуелних репрезентација у савременој култури и комуникацијама.”³ Уводећи поетски језик као битан концептуални елемент и интерпретативни кључ сопственог рада, уметник нема интенцију да посматраче у крајњим метафоричким и алегориским представама стави у ситуацију одгонетања некаквих заумних садржаја већ напротив да их једноставним, игривим, неретко духовитим драмским заплетима облика, боја, функција, намена употребљених материјала и предмета перцептивно и мисаоно провоцира о преокретљивој природи света који их окружује.

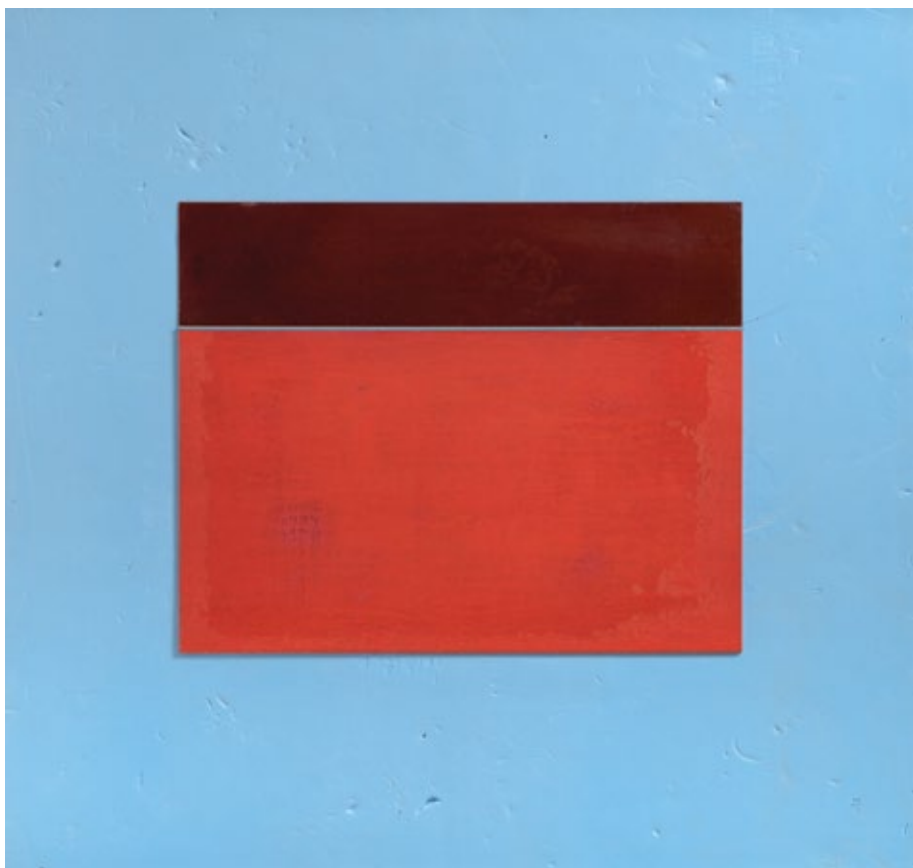
Недавно случајно откриће уљаних пастела на којима је радио половином деведесетих година вратило је Јоксимовића у време када је да би, како и сам каже, утажио потребу за сликарством интензивно истраживао феномен слике, од-

2 Јасмина Чубрило, *Уметност у Београду деведесетих: једно виђење*, Пројекат Растко, https://www.rastko.rs/likovne/xx_vek/jasmina_cubrilo.html pristupljeno 1.8.2022.

3 Бранислав Димитријевић, Здравко Јоксимовић, *Скулптуре 1990 – 1998*, стр. 13, Публикум, 1999.

носно експериментисао са датостима дводимензионалног простора, структуре папирне подлоге, односа линије, површине, боје и интензитета гестуланости као важног композиционог квалитативног фактора. Враћајући им се после скоро три деценије, уметник започиње нову серију радова која са једне стране представља наставак његове вишедеценијске скулпторске праксе нарочито присутне у континуираним потрагама за изражајним вредностима материјала, испитивањем њихових физичких својстава, трансформативних потенцијала и атрибутивних моћи. Иначе су дрво, глину, метал временом код Јоксимовића заменили проналасци нестандартних уметничких материјала из различитих индустријских сфера (клингерит, текстолит, пертинакс, графитна табла, синтетичка кожа) који су сопственим одликама захтевали и другачије приступе у третманима, припреми, обради и финалној монтажи. Јоксимовићу је то понудило сплет могућности за интервенисање уљаним пастелима и акрилом на већ постојећим бојеним површинама пажљиво изабраних материјала, за навигацију кроз отворен процес интеракције суптилних пигмената са (не)савитљивошћу и пропустљивошћу синтетичких подлога, са границама машински и ручно обрадивог, са неизвесношћу спојева визуелног и тактилног. Диктиран тим токовима Јоксимовић специфичан сликарско-скулпторски захват неретко додатно елаборира танким линијама материјала јаког колористичког интензитета које аплицира на површину или које извирују и исијавају из густине слојева, прегипа, места суптилно тензичних сусрета бојених ситуација уносећи нову дестабилишућу перспективу у наше покушаје да продремо или наслутимо садржаје призора. Линије и пробоји контрастно пигментисаних поља постају заправо тачке и трасе могућих кретања по сликарском простору који ће пажњу окупирати у константном балансирању између реалног и имагинарног, конкретног и апстрактног, догађаја и доживљаја, оптички заводљивог и медитативног, тренутно искуственог и сећања. Као и у претходним Јоксимовићевим остварењима даље смернице и испомоћ у тумачењима даваће сами називи радова, језгровити, рефлексивно и асоцијативно интригирајући за продужетак дијалога са опажењем, донекле разоткривеним, са материјом од које се прави поезија, вежба поглед на бескрајност појавног света или се посредно говори о предању и потреби за једноставним, малим задовољствима ликовне игре.

Здравко Јоксимовић рођен је 1960. године. Дипломирао и магистрирао на Факултету ликовних уметности у Београду, у класи професора Николе Коке Јанковића. Од 1992. године ради на вајарском одсеку ФЛУ. 2014. године изабран у звање редовног професора. Излагао на бројним самосталним и групним изложбама. На истом Факултету одбранио докторски-уметнички пројекат 2016. године. Радови му се налазе у многим музејима и приватним збиркама. До сада је имао 47 самосталних изложби.

Лето / Summer
2022, уљани пастел, пертинакс, клингерит / oil pastel, pertinaх, klingerite
59x65cm

Овако је стално у Калифорнији / It's Like This All the Time in California
2022, уљани пастел, пертинакс, клингерит / oil pastel, pertinaх, klingerite
88x112,5cm

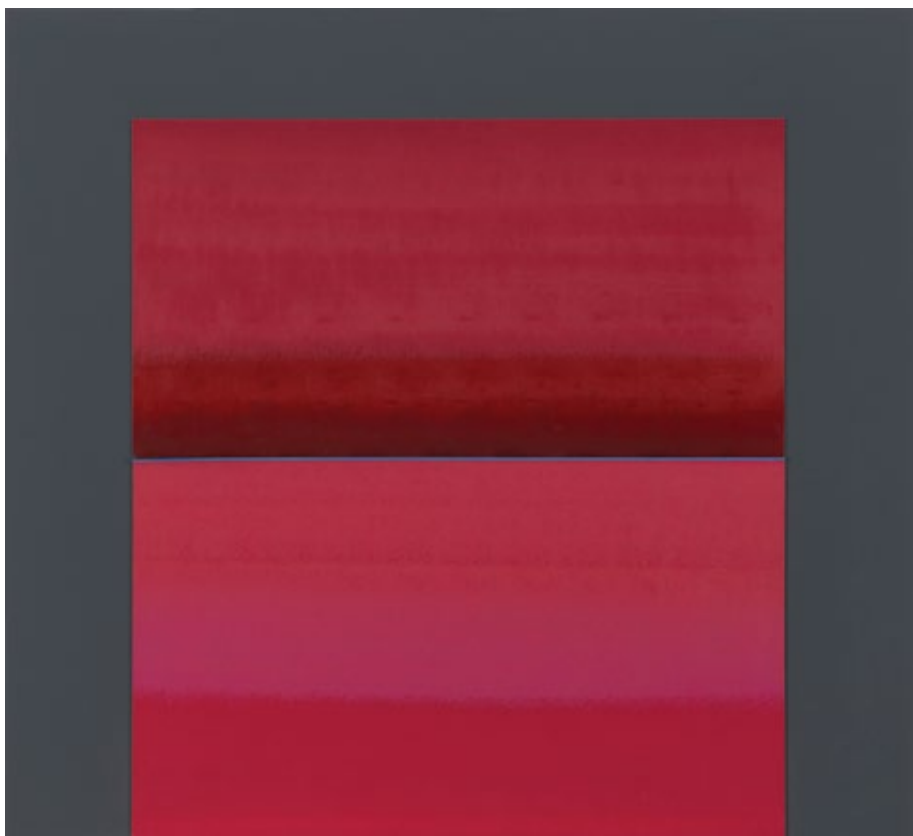
Наравно / Of Course
2022, кожа и платно / leather and canvas
101x103,5cm

Соба с погледом / Room With a View
2022, уљани пастел, туш / oil pastel, Indian ink
58x55cm

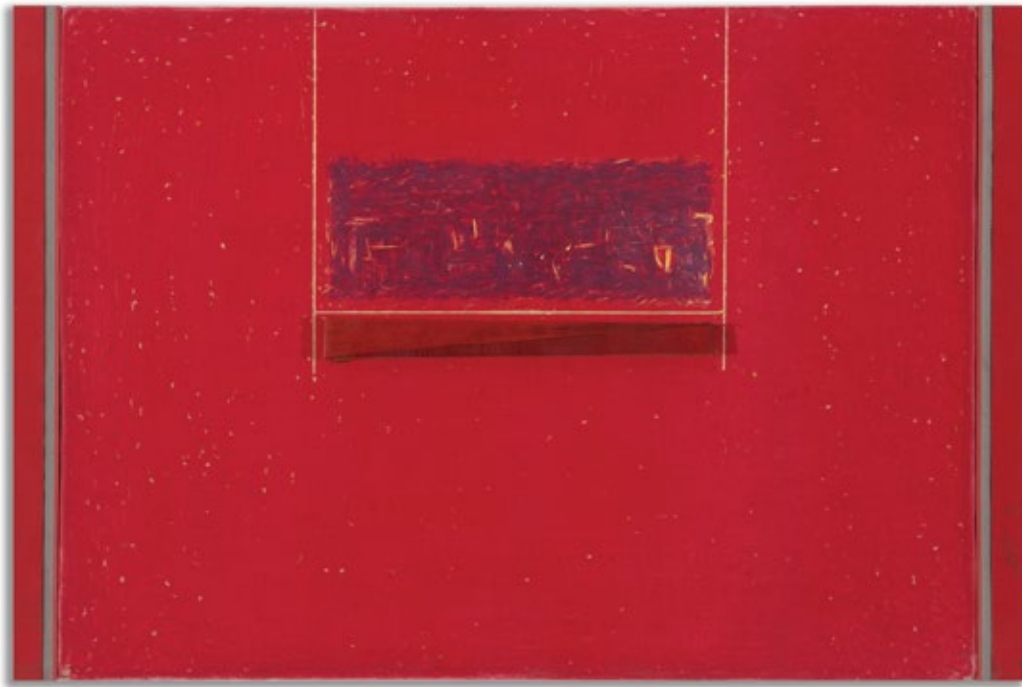
Београд - Бар / Belgrade - Bar
2022, уљани пастел / oil pastel
45x78cm

Озбиљно? / Really?
2022, пертинакс и алубонд / pertinax and alubond
125x136cm

Дуго скривана тајна / A Long Hidden Secret
1994, уљани пастел / oil pastel
30x33cm

Знали смо се од малена / We've Known Each Other Since We Were Kids
2021, уљани пастел и кожа / oil pastel and leather
21x32cm

Под крај / Everything Must Be Perfect
2022, комбинована техника / mixed media
28x43cm

Тушта и тма / A Lot
1994, уљани пастел / oil pastel
16x31cm

Цео боговетни дан / The Whole Day
1994, уљани пастел / oil pastel
25x32cm

Шпанска плочица / Spanish Tile
2021, уљани пастел на порцелану / oil pastel on porcelain
21x21,5cm

Воћни куп / A Cup of Fruit
2022, теракота, дрво, гума / terracotta, wood, rubber
150 x 70cm

THE POETRY OF ZDRAVKO JOKSIMOVIĆ

Zdravko Joksimović's professional beginnings go back to the end of the eighties of the last century when the wave of changes in art paradigms, that started after the seventies and the dematerializing strategies of new artistic practices, was first to introduce a renewed interest in classical painting and sculpting processes, use of traditional materials, return to figuration, expansion of iconographic contents determined by the ever increasing influence of popular and mass culture, the implementation of quotations, metaphors and semantic elements. The legacy of conceptual, art as well as artistic achievements that preceded it, were adopted by a broad spectrum of artistic practices and procedures by whose de-re-construction a sensibility was constructed compatible to the times and changed socio-cultural reality that opened different opportunities in the search for new potentials of artistic activity. Internationally the celebrated New British Sculpture movement provided examples of new ideological orientations in certain individual artistic expressions and poetics for questioning the purpose and significance of the phenomenon of sculpture and the reinvention of the relationship between the idea-material-form which resonated in local artistic circles.

Together with Dobrivoj Bata Krgović, Srdjan Apostolović, Gabriel Glid and Dušan Petrović, Joksimović was one of the protagonists of the New Belgrade sculpture¹ which during the eighties had its predecessor in certain sculptural and painting practices (Mrđan Bajić, Darija Kačić, Veljko Lalić, groups *Žestoki*, *Alter Imago...*), ones that had already registered the then current linguistic and media characteristic transformations into fine/visual arts. The local sculptural production was consistent, more thanks to individual poetics and less to a unifying aesthetic program. It produced authentic artistic works within the context of general artistic movements on the domestic art scene of the time while also striving to find its own way and expression within the framework of global artistic movements regarding plastic concepts, expressiveness of materials, application of traditional or modern technological processes, expansion of the repertoire of motifs, themes and narratives content. Art historian Jasmina Čubrilo

1 Such terms as Young Belgrade Sculptors, New Belgrade Sculpture, Young Belgrade Sculpture, or even Young Belgrade Sculptors of the New Sensibility can be found in various journals or exhibition catalogues. Also, another term can be found in texts when dealing with the work these artists did abroad (Budapest): Workshop Group. See more in: Jasmina Čubrilo, *Umetnost u Beogradu devedestih: jedno vidjenje* ("Art in Belgrade in the Nineties: One View"), Project Rastko, https://www.rastko.rs/likovne/xx_vek/jasmina_cubrilo.html accessed 1.8.2022.

in her review² on Zdravko Joksimović's artistic practice in the nineties pointed out that the artist "... shows exceptional sensibility towards the material but also towards the form of a specific subject ..." adding that a distinct "... precision in the selection of forms or sometimes in the gradual assembling of parts can be noticed while respecting the imperatives of form, measure and color."

In the following decades, Joksimović's oeuvre moved in different directions of thematic preoccupations and explorations of the internal laws of sculpture as a medium, but always retaining a consistent interest in the transformative potentials of meaning of the materials he worked with, in form and visuality. Another important characteristic of Joksimović's sculptural practices present from the very beginning has been the operative procedure of using collage/assemblage which became his mindset and remarkable poetic philosophy. It gave him the possibility and means to combine and lucidly play with materials, objects, things, images in order to establish a provocative relationship and acquire exciting new meaning and perspective on the phenomenon he explored. Therefore, inseparably linked for Joksimović are the issues of narrative and language as problematic points in understanding the stages of sculptural work from the idea to its materialization, its constitution of meaning or its connotative and associative liberation. "First of all, there is a need for a more relaxed approach", underscored art historian and curator Branislav Dimitrijević, "to accept the multiplicity of language games, the variety of possible correspondences and misconceptions between languages, logic and reality, which Joskimović's artistic approach conveys, which thoughtfully and calmly detects meanings, and illusions of those meanings within the superficial and manipulative multiplication, accumulation and distribution of visual representations in contemporary culture and communications."³ By introducing poetic language as an essential conceptual element and interpretive key for his work, the artist does not intend to put the observers in a situation where they have to figure out some kind of dubious content from the ultimate metaphorical and allegorical images, on the contrary his intention is to perceptually and mentally provoke observers into thinking about the changeable nature of the world that surrounds them by making simple, playful, often witty dramatic intrigues of shapes, colors, functions, use of used materials and objects.

A recent accidental discovery of oil pastels he made in the mid-1990s took Joksimović back to the time when, as he says, he satisfied his need for painting by intensively exploring the phenomenon of the image, that is, experimenting with two-dimensional

2 Jasmina Čubrilo, *Umetnost u Beogradu devedestih: jedno vidjenje* ("Art in Belgrade in the Nineties: One View"), Rastko Project, https://www.rastko.rs/likovne/xx_vek/jasmina_cubrilo.html accessed on August 1, 2022. 3

3 Branislav Dimitrijević, *Zdravko Joksimović, Skulpture 1990-1998*, ("Sculptures 1990 – 1998"), p. 13, Publikum, 1999

space, the structure of the paper base, the relationship between line, surface, color and the intensity of gesture as well the important compositional qualitative factor. Returning to them after almost three decades, the artist began a new series of works which is partly a continuation of his decades-long sculptural practices particularly present in his continuous search for expressive values of materials, examination of their physical properties, transformative potential and attributive power. Also, Joksimović has gradually replaced wood, clay, and metal by non-standard artistic materials from different industrial spheres (clingerite, textolite, pertinax, graphite board, synthetic leather) which, due to their own characteristics, required different approaches in treatments, preparation, processing and final assembly. It gave Joksimović a set of possibilities for intervening with oil pastels and acrylic paints on the already existing painted surfaces of carefully selected materials, to navigate through the open process of interaction of subtle pigments with (in)flexibility and permeability of synthetic substrates, limited by what can be done by machines and what by hand, with the uncertainty of the fusion of the visual and the tactile. Conditioned by these processes, Joksimović specific painterly and sculptural approach is often additionally elaborated with thin lines of material of intense colors applied onto the surface or that protrude and shine out from the density of the layers, bends, places of subtly tense encounters of colored situations introducing a new destabilizing perspective in our attempts to understand or sense the contents of the image. Lines and incursions of contrastingly pigmented fields actually become points and routes of possible movement across the painted surface drawing attention by constantly balancing between the real and the imaginary, concrete and abstract, events and experiences, optically seductive and meditative, instantaneous experiential and evocative. As in Joksimović's previous works, further guidelines and help in interpreting his art is given by the titles of the works, concise, reflexive and associatively intriguing in extending the dialogue with what is perceived but only somewhat revealed, with the material poetry is made of, the gaze exercised by the infinite shades of the manifested world, or his art is indirectly about respite and the need for simple, small pleasures of artistic play.

Zdravko Joksimović was born in 1960. Graduated from the Faculty of Fine Arts in Belgrade, in the class of Professor Nikola Koka Janković. Since 1992, he has been working at the Sculpture Department of the Faculty of Fine Arts, Belgrade, Serbia. In 2014, he was elected to the position of full professor. Exhibited at numerous individual and group exhibitions. At the same Faculty, he defended his doctoral-art project in 2016. His works are in many museums and private collections. He has had 47 solo exhibitions so far.

Издавач

Галерија Б2
Балканска 2
11000 Београд, Србија
тел: 011 20 55 017
е-mail: galerija@b2.rs
web: www.galerijab2.rs

За издавача

Драган Стојадиновић

Стручни савет

Јеша Денегри
Данијела Пурешевић

Организација и продукција

Бојан Муждека

Текст

Мирослав Карић

Лектура

Миладиновић Марина

Превод

Ванда Перовић

Фотографије

Владимир Поповић

Прелом

Жолт Ковач

Штампа

Алта Нова, Београд

Тираж

300

Publisher

Gallery B2
Balkanska 2
11000 Belgrade, Serbia
tel +381 11 20 55 017
e-mail: galerija@b2.rs
web: www.galerijab2.rs

For Publisher

Dragan Stojadinović

Gallery Council

Ješa Denegri
Danijela Purešević

Organization and Production

Bojan Muždeka

Text

Miroslav Karić

Proofreading

Miladinović Marina

Translation

Vanda Perović

Photography

Vladimir Popović

Layout

Žolt Kovač

Printed by

Alta Nova, Belgrade

Circulation

300

Корице / Cover

Никад ме више овако нежну нећете видети / You'll Never See Me This Gentle Again
2022, кожа и дрво / leather and wood
77x99cm

CIP - каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

730.071.1:929 Јоксимовић З.(083.824)
73/75(497.11)“2021/2022”(083.824)

ЈОКСИМОВИЋ, Здравко, 1960-

Здравко Јоксимовић : Цртеж, пастел, објекат, скулптура / [текст Мирослав Карић] ; [превод Ванда Перовић] ; [фотографије Владимир Поповић] = Zdravko Joksimović : Drawing, pastel, object, sculpture : Galerija B2, septembar 2022. / [text Miroslav Karić] ; [translation Vanda Perović] ; [photography Vladimir Popović]. - Београд : Галерија Б2 = Belgrade : Gallery B2, 2022 (Београд : Алта Нова = Belgrade : Alta Nova). - 24 стр. : репродукције ; 24 cm

Упоредо срп. текст и енгл. превод. - Тираж 300. - Здравко Јоксимовић: стр. 5.

ISBN 978-86-6054-024-1

а) Јоксимовић, Здравко (1960-) -- Сlike -- Изложбени каталози

COBISS.SR-ID 73033481

Пријатељи пројекта

C'EST MOI
art jewellery

ГАЛЕРИЈА Б2
Балканска 2
11000 Београд, Србија
тел: 011 20 55 017
e-mail: galerija@b2.rs
web: www.galerijab2.rs